

SOSYAL DEĞİŞME SÜRECİ İÇİNDE KADIN SUÇLULUĞU

Doç. Dr. Tülin İÇLİ*
Aslıhan ÖĞÜN

GİRİŞ

Suç ve suçluluk konusundaki çalışmalar suçun, yaş, medeni hal, eğitim durumu, meslek, yerleşim yeri, siyasal ve ekonomik dalgalanmalar, coğrafi koşullar gibi bir çok faktöre bağlı olarak değişiklikler gösterdiğini kanıtlamıştır. Bu faktörlere ek olarak, günümüzde suç türleri, suçun işleniş biçimi ve suç sebepleri ile ilişkisi yönünden üzerinde sıklıkla durulan bir başka değişken de, cinsiyettir.

Suç, toplumdan topluma zaman içinde nitelik ve nicelik olarak farklı görünümler arz etmektedir.

Kentleşme ve sanayileşme süreci içinde sosyal yapıda bir çok değişimler meydana gelmektedir. Ailede meydana gelen değişimler sosyo-ekonomik ve kültürel değişmelerin sadece bir kısmıdır.

Kırdan kente göç, nüfus artışı, sanayileşme, kent hayatını kompleks bir hale getirmiş, samimi, yüzyüze ilişkiler büyük ölçüde formal ilişkilerle yer değiştirmiştir. Sosyal baskı ve kontrol, bu karmaşık yapı içinde etkisini giderek daha az hissettirir olmuştur.

SOSYAL YAPI İÇİNDE KADININ KONUMU

Kırsal kesimde, özellikle Ataerkil aile yapısında, kız çocukları ve kadınlar erkeklere kıyasla daha sıkı kontrol altındadırlar ve ev dışındaki problemlerden büyük ölçüde uzakta tutularak korunmaktadırlar. Kadından beklenen ise, herşeyden önce iyi bir eş ve anne olmasıdır.

Gerek eğitim düzeyinin yükselmesi ve meslek sahibi olması sonucu, gerekse ekonomik zaruretler dolayısıyla, kadının da ev dışında ücretli çalışması durumu aile içi ilişkileri büyük ölçüde etkilemiştir.

Kadının, ev ve aile sınırlarının dışına çıkarak, iş hayatında aktif hale gelmesi, onu aynı zamanda daha önce mümkün olduğunca uzak

* Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi.

tutulduğu sosyal problemlerle, katı bir rekabet ortamı içinde, yüzyüze getirmiştir. Çalışan kadın, ekonomik yönden güçlenip aile bütçesine katkıda bulunurken, bir yandan da sosyal hayat içinde yeni statü ve roller kazanmakta, diğer bir deyişle toplumdaki konumu değişmektedir.

Aslında, insanların birlikte yaşamaya başlamaları ile birlikte, kadının üretim faaliyeti içinde yer aldığı görülmektedir, fakat kadınların ücretli olarak iş gücüne katılmaları, belli dönemlerde belirgin artışlar göstermiştir. Örneğin, savaş döneminde ve savaş sonrası yıllarda kadın ve çocukların ekonomik hayata aktif katılımlarındaki artışlar, bu iki grubun suçluluk oranlarındaki artışları da beraberinde getirmiştir.

İkinci Dünya Savaşı sonrası, Türkiye’de faal nüfusun % 80’inden fazlası tarım kesiminde çalışmaktaydı. Aile içinde ücretsiz çalışan işgücü de hesaba katıldığı zaman kadınların, tarımsal nüfusun % 50’den fazlasını meydana getirdiği ve 15 ve yukarı yaşlarda kadınların % 81.5’inin çalışmakta olduğu görülmektedir. Kadınlar, toplam çalışanların % 47’sini oluştururken, ancak % 4’lük bir kısmı tarım dışı faaliyetlerde yer almaktaydı.¹

Kentleşme ve sanayileşme sonucu, tarım kesiminde çalışan kadın oranı düşerken, çalışan nüfus içinde kadınların oranı artmıştır.

Çalışabilir durumda olan kentli kadınların % 85 kadarı işgücü piyasasının dışındadır. Kentli kadınların çoğunluğu “ev kadını” olarak iş piyasasına girmektedir.

Türkiye’de kadınların % 15 kadarı 10-14 yaşlarında evlendirilmektedir. İstatistiklere göre, evli nüfusun alt yaş sınırı 12’dir. Böylece, 1980 nüfus sayımına göre 12-19 yaş grubunda 533.372 evli, fakat henüz fiziksel ve ruhsal gelişimini tamamlamamış bir grup kadın mevcuttur. 25 yaşın üstünde evlenmemiş kadın oranı, toplam kadın nüfus içinde % 5’lik bir yer işgal etmektedir.²

Türkiye’de doğurganlık oranı köylerde olduğu kadar, kentlerde de yüksek öğrenim görmüş küçük bir azınlık dışında, yüksektir.

Kır kesiminde yetki genellikle babanın elindedir. Ailede her fert üretime katkıda bulunmaktadır. Aile fertlerinin konumları gelenekler tarafından saptanmaktadır. Kadın üretimin her aşamasında görev aldığı

1. Gülten Kazgan, “Türk Ekonomisinde Kadınların İşgücüne katılması, Mesleki Dağılımı, Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Statüsü”, **Türk Toplumunda Kadın**, der. Nermin Abadan Unat, Türk Sosyal Bilimler Derneği ve Araştırma, Eğitim, Ekin Yayını, İstanbul, 1982, s. 139.
2. Türkiye Çevre Sorunları Vakfı, **Türkiye’de Nüfus Planlaması, Kadın ve Hukuk**, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yayını, Ankara, 1985, s. 28.

